

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
WARSAW UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Факультет автоматизації і комп'ютерних систем

III Міжнародна науково-технічна
Internet-конференція

**«Сучасні методи, інформаційне,
програмне та технічне забезпечення
систем управління організаційно-
технічними та технологічними
комплексами»**

23 листопада 2016 рік

КИЇВ НУХТ 2016

Матеріали III Міжнародної науково-технічної Internet-конференції «Сучасні методи, інформаційне, програмне та технічне забезпечення систем управління організаційно-технічними та технологічними комплексами», 23 листопада 2016 р. [Електронний ресурс] – К: НУХТ, 2016 р. – 286 с. — Режим доступу: <http://nuft.edu.ua/page/view/konferentsii>

Видання містить програму і матеріали III Міжнародної науково-технічної Internet-конференції.

У матеріалах конференції наведено доповіді за напрямками: автоматизація процесів управління технологічними процесами та комплексами, ієрархічні системи управління та інформаційні системи управління у виробництві та освіті. Матеріали конференції будуть корисні науковим та інженерно-технічним працівникам, виробничникам, потенційним інвесторам, студентам ВНЗ та всім хто пов'язаний з харчовою промисловістю та автоматизацією.

Праці подано в авторській редакції.

Редакційна колегія:

Голова оргкомітету:

А.І. Українець, д.т.н., проф., ректор Національного університету харчових технологій

Заступники голови оргкомітету:

О.Ю. Шевченко, д.т.н., проф., проректор з наукової роботи НУХТ

А.П. Ладанюк, д.т.н., проф., завідувач кафедри автоматизації та інтелектуальних систем керування НУХТ

І.В. Ельперін, к.т.н., проф., проф., завідувач кафедри інтегрованих автоматизованих систем управління НУХТ

В.В. Самсонов, д.т.н., проф., завідувач кафедри інформаційних систем НУХТ

Секретаріат оргкомітету:

Л.О. Власенко, к.т.н., доц. кафедри автоматизації процесів управління НУХТ

О.М. Пупена, к.т.н., доц. кафедри інтегрованих автоматизованих систем управління НУХТ

С.В. Грибков, к.т.н., доц. кафедри інформаційних систем НУХТ

О.В. Школьна, асистент кафедри автоматизації та інтелектуальних систем керування НУХТ

**Мінімаксне керування в лінійних розподілених
системах в умовах невизначеності**

О.П. Лобок, Б.М. Гончаренко, Н.М. Савіцька, В.В. Іващук
Національний університет харчових технологій

Л.Г. Віхрова

Кіровоградський національний технічний університет

Для забезпечення високої якості систем регулювання використовують найбільш точні математичні моделі об'єктів керування, які враховують крім часової, ще й просторові координати, тобто системи із розподіленими параметрами. При цьому розглянуті задачі побудови регуляторів для класу систем з розподіленими параметрами, що функціонують в умовах невизначеності, знайдений конструктивний розв'язок задачі синтезу мінімаксного граничного розподіленого й точкового керування, а також алгоритми визначення кількості й оптимального розташування точкових регуляторів.

Задачі мінімаксного керування для систем з зосередженими параметрами, що функціонують в умовах невизначеності, розглянуті у [1]. Використовуючи методи теорії збурень, в [2] одержано розв'язок цих задач для систем із розподіленими параметрами з більш загальними функціоналами вартості. Проведено подальший розвиток теорії мінімаксного керування стосовно систем з розподіленими параметрами, які описуються узагальненими рівняннями параболічного у [3].

З огляду на вищесказане, метою досліджень в доповіді є синтез мінімаксних граничних розподілених і точкових регуляторів від спостережуваних величин, визначення кількості та оптимального розташування точкових регуляторів.

Нехай стан системи описується функцією $\varphi(x,t)$, яка задовольняє рівняння

$$\int_0^T \langle \varphi(t), W^*(t)\eta(t) \rangle dt = \int_0^T b(t; u(t), \eta(t)) dt + m(f, \eta(0)) \quad \forall \eta(t) \in \Phi_T, \quad (1)$$

де $W(t) = \partial/\partial t - A(t)$; $m(f, \eta(0))$, $b(t; u(t), \eta(t))$ – неперервні білінійні форми; Φ_T – простір “пробних” функцій $\eta(t)$ виду $\Phi_T = \eta: \eta \in H^{2,1}(Q_T)$, $\eta|_{S_T} = 0$; $\eta(x, T) = 0$, $x \in \Omega$ [4]; $u \in U$ – функції керування ($U = L_2(S_T)$ – для розподіленого граничного керування, $U = L_2(S_T; R^N)$ – для керування зосередженого); $f \in L_2(\Omega)$ – невідомі функції, що належать області

$$S_f = \{f : f \in L_2(\Omega), h(f, f) \leq 1\}, \quad (2)$$

де $h(f, f)$ – симетрична додатно визначена квадратична форма.

Нехай при деякій реалізації зовнішніх збурень $f \in S_f$ відбуваються наступні виміри стану системи (1)

$$z_i(t) = l_i(t; \varphi(t)) = \langle l_i(t), \varphi(t) \rangle, \quad z_i(t) \in L_2(0, T), \quad i = 1, 2, \dots, k, \quad (3)$$

де $l_i(t) \in L_2(Q_T)$, $i = 1, 2, \dots, k$ – лінійно незалежні функції.

Задача полягає в тому, щоб знайти керування $u(t)$ у вигляді лінійного зворотного зв'язку від спостережуваних сигналів $z(t) = z_1(t), z_2(t), \dots, z_k(t)^T$, тобто у вигляді

$$u(t) = R(t)z(t), \quad R(t) \in L(L_2(0, T; R^k), U), \quad (4)$$

яке на розв'язках рівняння (1) мінімізує наступний функціонал

$$I(u) = \sup_{f \in S_f} \left[q(\varphi(T), \varphi(T)) + \int_0^T p(t; \varphi(t), \varphi(t)) + d(t; u(t), u(t)) dt \right]. \quad (5)$$

Сформульовану задачу будемо називати оптимізаційною задачею мінімаксного керування, а функцію $u(t) \in U$, що доставляє інфімум функціоналу (5) – оптимальним мінімаксним керуванням. Розв'язок задачі дає керування, яке має вигляд зворотного зв'язку від спостережуваних вимірів та отримане необхідним розв'язанням інтегро-диференціального рівняння типу Ріккати.

Література

1. *Кириченко, Н.Ф.* Минимаксное управление и оценивание в динамических системах /Kirichenko, N.F. Minimax Control and Estimation in Dynamic Systems /Автоматика/ Automation /. – 1982. – №1. – Р. 32 – 39.
2. *Наконеchnий, О.Г.* Оцінювання параметрів в умовах невизначеності / Nakonechny, O.H. Estimation of parameters in uncertainty // Наукові записки КНУ ім. Т.Г. Шевченка / Scientific notes KNU. TH Shevchenko /. – 2004. – Vol.7. – Р. 102 – 112.
3. *Лобок, О.П.* Мінімаксне управління в лінійних динамічних системах із розподіленими параметрами / Loboc, A.P. and others. Minimax control in linear dynamic systems with distributed parameters / Журнал «Наукові праці НУХТ»/ Proceedings of NUFT: – К. / – 2015. – Vol.21 №6. – С.16 – 26.